

Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Christiansborg

28. november 2024

Svar på Børne- og Undervisningsudvalgets spørgsmål nr. 41 (Alm. del) af 31. oktober 2024 stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DD)

Spørgsmål

Vil ministeren gøre rede for effekten på arbejdsudbud, BNP og de offentlige finanser (umiddelbart provenu, provenu efter tilbageløb samt provenu efter tilbageløb og adfærd), hvis 1000 faglærte i stedet for at gennemføre en eux-uddannelse som tømrer, bliver faglærte ved at gennemføre hhv. den 2-årige eller 3-årige epk efterfulgt af erhvervsuddannelsen som tømrer?

Svar

I beregningerne er det lagt til grund, at de 1.000 faglærte gennemfører en eux-uddannelse ved, at de først påbegynder grundforløbets 1. del, hvorefter de tilgår grundforløbets 2. del, inden de fuldfører hovedforløbet på tømreruddannelsen. Der tages således beregningsteknisk udgangspunkt i et stiliseret forløb uden frafald og omvalg mv., som sammenlagt udgør 4½ år. Dette følger tilgangen i BEU (alm. del.) spm. 214-215 af 4. marts 2024.

I det kontrafaktiske forløb for epk lægges det til grund, at de 1.000 personer først påbegynder epk, hvorefter de tilgår grundforløbets 2. del, inden de fuldfører hovedforløbet på tømreruddannelsen. Hertil bemærkes, at varigheden af grundforløbets 2. del forudsættes at være 12 uger i stedet for 20 uger. Dette afspejler, at der i regeringens udspil til en omlægning af ungdomsuddannelseslandskabet lægges op til, at grundforløbets 2. del forkortes med otte uger for personer, der har fuldført en studiekompetencegivende uddannelse, herunder epk. Desuden forkortes varigheden af hovedforløbet for de pågældende eux-elever med ½ år, da noget af indholdet integreres i epk. Det giver en samlet uddannelsestid på i alt knap 5½ år for den toårige epk og knap 6½ år for den treårige epk.

De forudsatte forløb indebærer, at de 1.000 personer på grund af deres nye uddannelsesforløb udtræder på arbejdsmarkedet som faglærte knap ét år senere, hvis de gennemfører den toårige epk og knap to år senere, hvis de gennemfører den treårige epk.

Beregningerne afspejler således udelukkende ændrede ungdomsuddannelsesforløb, hvorfor eksempelvis omlægningen af 10. klasse – som isoleret er forbundet med

en positiv provenu-, beskæftigelses- og velstandsvirkning – ikke er indeholdt i beregningerne.

Såfremt 1.000 personer bliver faglærte ved at gennemføre hhv. den to- eller treårige epX efterfulgt af erhvervsuddannelsen som tømrer, i stedet for at gennemføre en eux-uddannelse som tømrer, vil det være forbundet med 1) merudgifter til undervisningstilskud og SU, 2) mindreudgifter til lavere strukturel ledighed og 3) mindreindtægter fra lavere strukturel beskæftigelse, *jf. tabel 1*.

Dette afspejler, at uddannelsesforløbene med de givne forudsætninger alt andet lige forlænges, hvilket indebærer en senere udtræden på arbejdsmarkedet som faglært. Den offentlige saldo skønnes at blive reduceret med 250 mio. kr. i scenariet, hvor de 1.000 personer i stedet gennemfører den toårige epX, og 550 mio. kr. i scenariet, hvor de 1.000 personer i stedet gennemfører den treårige epX.

Tabel 1

Provenuvirkning hhv. før og efter skat og tilbageløb, mio. kr., 2025-pl

	Relativt til toårig epX	Relativt til treårig epX
Provenuvirkning før skat og tilbageløb	-50	-200
- heraf undervisningstilskud	-50	-200
- heraf SU	0	-50
- heraf øvrige overførselsindkomster	0	0
Provenuvirkning efter skat og tilbageløb	-250	-550
- heraf undervisningstilskud	-50	-200
- heraf SU	0	0
- heraf øvrige overførselsindkomster	0	0
- heraf strukturel beskæftigelse	-200	-350

Anm.: Beløbene er afrundet til nærmeste 50 mio. kr. Pga. afrunderinger summerer alle delsummer ikke nødvendigvis til totalen.

Kilde: Egne beregninger.

Når uddannelsesforløb forlænges, indebærer det alt andet lige en senere udtræden på arbejdsmarkedet. Dette reducerer arbejdsstyrken, hvilket reducerer både den strukturelle beskæftigelse og det strukturelle antal ledige. Den strukturelle beskæftigelse skønnes at blive reduceret med 1.050 fuldtidspersoner i scenariet, hvor de 1.000 personer i stedet gennemfører den toårige epX, *jf. tabel 2*. I scenariet, hvor de 1.000 personer i stedet gennemfører den treårige epX, skønnes den strukturelle beskæftigelse at blive reduceret med 1.750 fuldtidspersoner.

Beregningerne skal ses i lyset af, at omlægningen, som det stiliserede eksempel baserer sig på, også indebærer ændringer i uddannelsesforløbenes sammensætning, herunder forkortelser af hovedforløbet for eux-elever (hvor eleven er i lære, og der derfor generelt er højere beskæftigelsesfrekvens) mod forlængelser på den SU-

berettigede del (med lavere beskæftigelsesfrekvens). Virkningen på den strukturelle beskæftigelse afspejler derfor yderligere virkninger end den isolerede virkning ved uddannelsesforlængelser.

Tabel 2**Virkning på strukturel beskæftigelse og det strukturelle antal ledige**

	Relativt til toårig epk	Relativt til treårig epk
Strukturel beskæftigelse (fuldtidspersoner)	-1.050	-1.750
Antal ledige (helårspersoner)	0	-50

Anm.: Strukturel beskæftigelse og antal ledige er afrundet til nærmeste hele 50 personer.

Kilde: Egne beregninger.

Velstanden målt ved strukturelt BNP skønnes at blive reduceret med 0,8 mia. kr. i scenariet, hvor de gennemfører den toårige epk, *jf. tabel 3*. I scenariet, hvor de gennemfører den treårige epk, skønnes velstanden at blive reduceret med 1,5 mia. kr. Den negative velstandsvirkning afspejler en reduktion i den strukturelle beskæftigelse.

Tabel 3**Velstandsvirkning målt ved strukturelt BNP, mia. kr., 2025-pl**

	Relativt til toårig epk	Relativt til treårig epk
I alt (mia. kr., 2025-pl)	-0,8	-1,5

Anm.: Virkningerne er afrundet til nærmeste 0,1 mia. kr.

Kilde: Egne beregninger.

Det bemærkes, at ovenstående stiliserede eksempel ikke nødvendigvis kan sammenholdes 1:1 med de skønnede økonomiske virkninger af regeringens samlede forslag til en ny ungdomsuddannelse i *Forberedt på fremtiden V - Flere i gymnasiet*, idet der i forbindelse med udspillet er regnet på den samlede omlægning, herunder virkninger af omlægningen af 10. klasse, skærpede adgangskrav mv., ligesom beregningerne ikke er opgjort konkret på enkeltuddannelser, herunder de forskellige erhvervsuddannelser.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister